

Voorwoord

Voor u ligt de dorpsvisie van de dorpen Nuis en Niebert gemaakt door en bestemd voor de inwoners.

De werkgroep Dorpsvisie heeft deze visie met ondersteuning van de Vereniging Groninger Dorpen en met de inbreng van vele inwoners tot stand gebracht.

Er is een groeiend besef dat dorpen een eigen identiteit hebben. Een identiteit die het resultaat is van een ontstaansgeschiedenis, het karakter en de cultuur van een dorp. Om deze eigen identiteit te handhaven moeten toekomstige ontwikkelingen zorgvuldig worden ingepast.

Voor de ontwikkelingen op korte en lange termijn wordt in de dorpsvisie een richting gegeven. We zijn voor deze ontwikkelingen mede afhankelijk van overheden en andere instanties. Het mooie coulisselandschap van Nuis en Niebert kenmerkt zich met doorkijkjes. Deze visie geeft ons een doorkijk tot 2020 en het is geen statische maar een dynamische visie. Dit houdt in dat de visie jaarlijks geëvalueerd moet worden en zonodig moet worden bijgesteld.

De tijd van het ontwikkelen van een visie moet nu worden gevolgd door de fase van het maken van plannen en het werken naar uitvoering. De taak van Plaatselijk Belang (PB) is dat ze de ontwikkelingen initiëren, monitoren en als het mogelijk is mede regie aan geven.

Ook dit kan en wil het bestuur van PB niet alleen doen. Naast de inzet van de werkgroep dorpsvisie rekenen wij wederom op de medewerking van gemeente, verenigingen en instellingen en natuurlijk de inwoners van Nuis en Niebert.

Tot slot willen wij enkele partijen bedanken voor hun medewerking. Allereerst de gemeente Marum en de provincie Groningen en de Vereniging Groninger Dorpen (VGD). Zonder de subsidie van de gemeente en de bijdrage vanuit de provinciale regeling Loket leven(d)e dorpen was het niet mogelijk geweest om deze visie op deze wijze op te stellen. De VGD heeft ons begeleidt in het ontwikkelen van deze visie.

De enthousiaste en fantastische inzet van de leden van de werkgroep en de inwoners van de dorpen Nuis en Niebert is de basis geweest voor dorpsvisie.

Samen staan we sterk voor de leefbaarheid van Nuis en Niebert, nu en in de toekomst!

De werkgroep Dorpsvisie bestond uit:

Anneke Welling

Coba Hut

Akke Kooy

Ineke Hoeksma

Fred Postmus

Jos Ruigrok

Jolanda Leenes

Ineke van der Velde

Johannes van der Veen

Jacob Pilon

Bini Doesburg

Aukje Pilat

Moniek Mekkes

Tot slot wens ik u veel leesplezier.

Jan Pastoor

Voorzitter Plaatselijk Belang Nuis en Niebert

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Hoofdstuk 1. Achtergrond dorpsvisie Nuis & Niebert	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Wat is een dorpsvisie?	5
1.3 Waarom een dorpsvisie?	5
1.4 Keuze werkwijze	6
1.5 Aanpak en respons	6
Hoofdstuk 2. Over Nuis & Niebert	8
2.1 De historie van Nuis en Niebert in een notendop.	8
2.2 Voorzieningen en bevolking in cijfers	10
2.3 Bestaand overheidsbeleid	10
Hoofdstuk 3. Inventarisatie	13
3.1 Kwaliteiten van Nuis & Niebert	13
3.2 Leefbaarheidsthema's	13
3.3 Prioriteiten	20
4. Plan van aanpak	21
4.1 Concrete activiteiten	21
4.2 Tot slot	23
Bijlage 1: Overzicht ideeën en wensen uit de keukentafelgesprekken	24
Bijlage 2: Uitkomsten jaarvergadering op 19 april 2007	29

Hoofdstuk 1.

Achtergrond dorpsvisie Nuis & Niebert

1.1 Aanleiding

Nuis en Niebert zijn tweelingdorpen. De samenwerking tussen de dorpen komt onder andere tot uiting in het ontstaan in 2005 van Plaatselijk Belang Nuis & Niebert, het resultaat van een fusie tussen de dorpsverenigingen. Deze fusie werd door Plaatselijk Belang aangegrepen om een visie te maken voor de toekomst van de dorpen. Daarnaast komen diverse ontwikkelingen op Nuis en Niebert af, waar Plaatselijk Belang op wil anticiperen.

1.2 Wat is een dorpsvisie?

Als dorpen, meer dan nu, invloed willen hebben op hun toekomst, dan is het van belang dat zij goed beslagen ten ijs komen. Een belangrijke stap waarmee elke dorpsbelangenorganisatie zou kunnen beginnen is het opstellen van een dorpsplan, ook wel dorpsvisie genoemd.

Een dorpsvisie is een plan waarin een dorpsbelangenorganisatie aangeeft wat de gewenste ontwikkeling is van de leefbaarheid van het dorp en de naaste omgeving.

Bij leefbaarheid gaat het om onderwerpen als: werkgelegenheid, voorzieningen, wonen, woonomgeving, veiligheid, milieu, het imago van het dorp en de waarden en normen binnen een dorpsgemeenschap etc.

Belangrijke kenmerken van een dorpsvisie zijn:

- De dorpsvisie wordt opgesteld door het dorp, d.w.z. door individuele inwoners, alle organisaties binnen het dorp en organisaties die direct met realisering/ uitwerking te maken kunnen hebben. In veel gevallen is de dorpsbelangenorganisatie de meest aangewezen trekker voor deze activiteit.
- De dorpsvisie wordt in principe opgesteld voor de middellange termijn (10-15 jaar). Het realiseren van onderdelen uit de dorpsvisie kan soms direct plaatsvinden.
- De dorpsvisie moet door het dorp gedragen worden, d.w.z. door de inwoners en alle organisaties van het dorp. Hierbij wordt rekening gehouden met verschillende belangen in het dorp. Hoe meer organisaties (gemeente, scholen, sportverenigingen, andere dorpen) de ideeën uit de dorpsvisie dragen, hoe groter de kans van slagen.
- In een dorpsvisie gaat het niet alleen om allerlei inhoudelijke aspecten (wensen en ideeën), ook organisatorische aspecten (wie doet wat, en wanneer?) worden beschreven.
- Van belang is ook te toetsen hoe een en ander zich verhoudt tot plannen van andere dorpen (bovenlokaal) en de overheid, vooral de gemeente.

1.3 Waarom een dorpsvisie?

Bij veel dorpsbelangenorganisaties bestaan de werkzaamheden op dit moment vooral uit het organiseren van allerlei activiteiten en het doorgeven van klachten, wensen en ideeën aan gemeenten of andere overheden. Als een dorpsbelangenorganisatie meer invloed wil uitoefenen op het realiseren van haar wensen en ideeën, dan is het opstellen van een dorpsvisie een belangrijke eerste stap. Het doel van het opstellen van een dorpsvisie is tweeledig.

Functioneel voor een dorpsbelangenorganisatie: een kader voor het eigen functioneren, doordat alle wensen en ideeën op een rijtje worden gezet. Duidelijk wordt wat er leeft binnen een dorp. Ook wordt duidelijker met welke zaken een dorpsbelangenorganisatie zich bezig dient te houden om de leefbaarheid van het dorp te behouden of te versterken. Doordat iedereen in het dorp gevraagd wordt mee te denken, wordt bovendien de band tussen bestuur en achterban versterkt. Het is dus van belang te beseffen dat niet alleen het eindresultaat telt (de dorpsvisie). Ook de werkwijze om dit eindresultaat te bereiken heeft een doel, n.l. het creëren van draagvlak in het dorp.

Uitvoeringsgerichte en beleidsmatige impact: met een goede dorpsvisie heeft het uitvoeren van wensen en ideeën meer kans van slagen omdat daar binnen het dorp draagvlak voor bestaat; de gemeente kan dit niet gemakkelijk ter zijde schuiven. Omdat dorpen meedenken over hun toekomst krijgt een dorpsbelangenorganisatie een andere, actievere rol. Door het beschikken over een dorpsvisie kan een dorp ook een snelle, eenduidige reactie geven op plannen van de overheid (bestemmingsplan, streekplan etc.) of zelfs op die planvorming vooruit lopen. Hierdoor wordt de inspraak effectiever.

(Uit: Handboek Dorp en Gemeente, samen werken aan de toekomst, FLD/VKDG juni 2000)

1.4 Keuze werkwijze

De dorpsvisie van Nuis en Niebert is mogelijk gemaakt door inzet van de bewoners en financiering vanuit de gemeente Marum en het “Loket Leve(n)de Dorpen”. Het Loket is een provinciaal initiatief dat voortvloeit uit het Provinciaal Omgevingsplan (POP) en bestaat sinds 2002. Het is bedoeld om de leefbaarheidproblematiek op het Groninger platteland in gezamenlijkheid met bewoners en gemeenten aan te pakken. Burgers en organisaties kunnen er terecht met ideeën voor leefbaarheidprojecten. Belangrijk daarbij is dat deze ideeën draagvlak hebben.

In dit kader stimuleert het Loket de ontwikkeling van dorpsvisies. Een dergelijk bottom-up ontwikkeld plan is een bron voor projectideeën met draagvlak en draagt daarom bij aan de leefbaarheid in het algemeen en de sociale samenhang en organisatiegraad in het bijzonder. Op verzoek van het Loket heeft, destijds nog, de Vereniging Kleine Dorpen Groningen een standaardaanpak en begeleidingstraject ontwikkeld, waarvoor dorpen subsidie kunnen aanvragen bij het Loket en hun gemeente.

Plaatselijk Belang heeft samen met de Vereniging Groninger Dorpen gekozen voor deze aanpak: de keukentafelmethode. De Vereniging Groninger Dorpen heeft het proces begeleid.

1.5 Aanpak en respons

In het kader van de keukentafelaanpak werden de volgende stappen doorlopen:

Stappenplan

Na overleg met het bestuur van Plaatselijk Belang heeft de VGD het stappenplan ontwikkeld op basis waarvan de subsidie bij de gemeente en het Loket Leve(n)de Dorpen werd aangevraagd. Het bestuur van Plaatselijk Belang werd aangevuld met een aantal bewoners met diverse achtergronden tot de werkgroep Dorpsvisie. De werkgroep Dorpsvisie bestond uit 14 personen.

Inventarisatie

Tijdens de jaarvergadering op 27 april 2006 werden de bewoners geïnformeerd over de start van de dorpsvisie. Hierna werd gestart met de uitvoering van de inventarisatie door de leden van de werkgroep Dorpsvisie. De werkgroep Dorpsvisie stelde de leefbaarheidsthema's vast. Op 6, 7 en 8 november zijn door de leden

van deze werkgroep keukentafelgesprekken met dorpsbewoners gevoerd in de Vrijborg en In de Klaver. Een geplande avond voor de jeugd is niet doorgegaan wegens te lage opkomst. Uiteindelijk zijn tussen de 60 en 70 personen betrokken bij de inventarisatie van knelpunten en mogelijkheden.

De avonden startten rond acht uur 's avonds. In zijn inleiding haalde de voorzitter van Plaatselijk Belang kort het doel en de werkwijze van de dorpsvisie aan. Deelnemers gingen vervolgens in groepen van ca. 4 bewoners en twee werkgroepleden uiteen voor de keukentafelgesprekken. Een koppel uit de werkgroep fungeerde daarbij als voorzitter (gespreksleider) en notulist. Tijdens de gesprekken werd een formulier met een lijst met thema's langsgelopen waarover Plaatselijk Belang graag de dorpsgenoten wilde horen. Ook werd gevraagd naar de sterke punten van beide dorpen. Aan het eind van elk gesprek werd gekeken welke ideeën of wensen de hoogste prioriteit zouden moeten hebben. Steeds is daarbij een belangrijk uitgangspunt geweest dat in eerste instantie alle ideeën meegenomen worden. Over het algemeen ontstaat op deze manier een beeld van wat de mensen bezighoudt, een soort grootste algemene deler.

Terugkoppeling aan bewoners

De tussentijdse bevindingen werden op de jaarvergadering van Plaatselijk Belang, op 19 april 2007, teruggekoppeld aan de bewoners. Iedereen kreeg de gelegenheid om op de door de VGD gepresenteerde resultaten te reageren. Daarnaast werd hen gevraagd om aan te geven of ze het (on)eens waren met bepaalde stellingen, om locaties voor nieuwbouw aan te wijzen en over een aantal onderwerpen te discussiëren. Deze terugkoppeling bevestigde in veruit de meeste gevallen de inhoud van de concept dorpsvisie.

Nadat Plaatselijk Belang en VGD het plan van aanpak maakten, kon de dorpsvisie in zijn definitieve vorm worden vastgesteld.

Hoofdstuk 2. Over Nuis & Niebert

2.1 De historie van Nuis en Niebert in een notendop.

Van de vroegste ontstaansgeschiedenis van beide plaatsen weten we bijna niets.

De oudste nog bestaande gebouwen zijn de beide kerken. Die van Nuis dateert van 1234 en de kerk van Niebert stamt uit 1385. Het Iwema Steenhuis is van iets latere datum (eind 14e begin 15e eeuw) en is het enige overgebleven steenhuis in de provincie. Steenhuisen werden gebouwd om in tijden van nood een veiliger plaats te hebben, dan in de onderkomens van hout en plaggen.

In zowel Niebert als Nuis speelden rijke boerengeslachten een belangrijke rol. In het register voor grastallen van 1540 wordt het aantal landeigenaren vermeld: Niebert telde 20 en Nuis 16 landeigenaren. In Niebert waren dat o.a. de Iwema's en de Ybbema's invloedrijke geslachten. De Ybbema's namen in de loop van de 18e eeuw het stokje over van de Iwema's wat invloed betreft, maar ook zij raakten in financiële moeilijkheden en moesten tenslotte bezit en schulden overdragen aan de heer van Nienoord.

Datzelfde overkwam het geslacht Fossema, dat met de Offringa's in Nuis op de voorgrond trad. In 1790 droeg Halbe Wisses Fossema zijn plaats over aan de heer van Nienoord, met dit verschil dat hij voor zijn kinderen het gebruiksrecht behield voor een vaste pacht-prijs, het z.g. beklemrecht. In 1800 regelde hij met de eigenares van Nienoord de schulden en kreeg zijn plaats terug. De prijs was het verlies van de venen in Nuis en Niebert.

Daarvoor was door vererving, huwelijk en koop het landgoed Coendersborch ontstaan uit drie heerden.

Wereldse gebeurtenissen drongen pas na jaren tot deze streken door, zoals de grote crisis van 1880 die voor duizenden boeren in de wereld desastreus was, maar veel later in het Westerkwartier merkbaar werd.

Zelfs in de Tweede Wereldoorlog werd een sterfgeval nog door twee mannen uit Nuis op het gemeentehuis aangegeven, hoewel de wet van 1935 toestond dat door één iemand kon worden gedaan.

Het buurtreglement schreef het voor dat er twee voor nodig waren en daar hield men zich aan.

In de buurtschappen werd de onderlinge hulp geregeld. Niet zozeer uit solidariteit, maar uit bittere noodzaak.

In tijden van nood was men op elkaar aangewezen en de manier waarop was in reglementen vastgelegd. Wie niet meedeed, moest ook nergens op rekenen.

Dat er ook wederzijdse hulp tussen de twee dorpen was blijkt uit het volgende voorbeeld. De eerste helft van de 19e eeuw is berucht om z'n armoe. Uit notulen van de kerkenraden van Nuis en Niebert blijkt dat de kerk van Nuis, die meer vermogen bezat, de armen van Niebert meermaals bijgestaan heeft.

Die samenwerking tref je regelmatig aan door de geschiedenis van de twee dorpen. Tot op de dag van vandaag vinden we de combinatie Nuis-Niebert terug in allerlei verenigingen: cultureel, sportief, sociaal.

De laatste is de samenvoeging van de beide verenigingen van Plaatselijk Belang.

Dat de bewoners van Nuis en Niebert veel aan vrijetijdsbesteding in verenigingsverband deden, blijkt uit een

kadastrale kaart in 1832. Één terrein van de Coendersborch wordt erop aangeduid als “grond ter vermaak”. Dat is in de loop der jaren het achterterrein van de borg geworden. Er vinden ook nu nog regelmatig manifestaties plaats. Zelfredzaamheid heeft ook haar schaduwkanten. Het voor eigen rechter spelen in geval dat mensen zich niet aan de waarden en normen van de gemeenschap hielden. De volksgerichten, die zelfs na 1945 nog plaatsvonden, hebben zowel in Niebert als in Nuis plaatsgevonden.

De enige verbinding met de grote wereld was de weg van Tolbert naar Friesche Palen, de weg waarlangs de postkoets van Groningen naar Lemmer reed. Deze Oude Postweg of Heereweg was een onverharde baan, bestaande uit zand, veen of leem, al naar gelang de grondsoort. Pas in 1859 kon het verkeer van de Pasop tot aan Frieschepalen over een verharde weg rijden. Het werd een grindweg. Van verlichting bij donker was nog geen sprake. Pas na 1900 komt de gemeente met een verlichtingsplan voor de wegen. Maar het gemeentebestuur maakte er een particulier initiatief van. Het vond de aanschaf van lantaarnpalen te duur en verstrekke een subsidie aan hen die een verlichtingspunt lieten plaatsen. Dorpsbelangen Niebert liet acht lantaarns plaatsen en de Vereniging tot Vlijtige Armoë negen in Nuis.

Deze vereniging was in 1847 opgericht met het doel de bedelarij te bestrijden, maar besteedde later ook geld aan andere doelen. Zo werden in Niebert o.a. twee vrouwen betaald die arme kinderen leerden breien en stoelenmatten en een bijdrage gegeven aan het Groene Kruis.

In Nuis werd het ook besteed aan het loon van de lantaarnopsteker, een bijdrage aan een nieuw uurwerk in de kerktoeren, een schoolfeest en een bijdrage voor uitbreiding van het kerkhof. Jaarlijks kreeg het comité: “Autotocht Bejaarden van Nuis-Niebert” een bijdrage.

Heel belangrijk voor de ontsluiting van het gebied was de opening van de spoorlijn

Groningen – Drachten in 1913 voor goederen – en passagiersvervoer. Passagiers zijn er tot 1948 vervoerd, omdat de bus sneller over de inmiddels goed verharde wegen bewoog. Goederen zijn tot eind 70-er jaren vervoerd.

Intussen moest een steeds groter wordende verkeersstroom zich door de aan de Oude Postweg gelegen dorpen wringen. Voor een snellere doorstroom werd in 1958 de rijksweg A7 ten noorden van Nuis en Niebert geopend. De rust keerde voor een aantal jaren weer.

Na 50 jaar is de intensiteit weer zo groot geworden, met alle nadelen en gevaren erbij dat er weer passende maatregelen genomen moeten worden.

2.2 Voorzieningen en bevolking in cijfers

Gemeente Marum bestaat uit acht dorpen en ligt ten westen van de stad Groningen in het Zuidelijk Westerkwartier. De dorpen Nuis en Niebert liggen ten oosten van de hoofdkern Marum aan de doorgaande weg tussen Leek en Marum.

In totaliteit hebben de dorpen ongeveer 1420 inwoners. (In Niebert 680 inwoners en in Nuis 750 inwoners).

In Nuis en Niebert zijn twee basisscholen, openbare basisschool de Coepel in Nuis en de jenaplanschool De Kring in Niebert. Voor alle andere dagelijkse voorzieningen zijn de twee dorpen aangewezen op de omliggende dorpen Marum, Tolbert en Leek.

De sportvoorzieningen zijn redelijk tot goed te noemen. In Niebert is een ijsbaan en sportcomplex met twee voetbalvelden. Nuis beschikt over een sportterrein inclusief kantine waar de korfbalvereniging is gehuisvest. De dorpen hebben de beschikking over dorps huis de Vrijborg in Nuis en het multifunctioneel verenigingsgebouw de Wieken in Niebert. Een ander ontmoetingsplek is restaurant In de Klaver waar onder andere twee van de drie toneelverenigingen de jaarlijkse uitvoering geven.

2.3 Bestaand overheidsbeleid

Provinciaal Omgevingsplan (POP)

In het POP zijn de provinciale doelstellingen per onderwerp en per regio uitgewerkt in beleid voor de komende jaren 2005+. De thema's van het POP zijn:

- Ondernemend West-Groningen;
- Wonen in West-Groningen;
- Karakteristiek West-Groningen;
- Bereikbaar West-Groningen

De uitwerking en uitvoering van het plan krijgen vorm met een gebiedsgerichte aanpak, samen met betrokkenen in een regio. In het plan hebben we toekomstperspectieven geschetst voor de regio.

De kern van de toekomstwens is dat West-Groningen een geliefd gebied wordt én blijft om in te wonen, te werken en te recreëren.

Het uitgangspunt: het landschap

Het landschap zoals zich dat door de eeuwen heen heeft gevormd is de basis voor nieuwe ontwikkelingen. Nieuwe ontwikkelingen in de regio moeten zoveel mogelijk worden gecombineerd met de versterking van de landschappelijke structuur. Zo blijft de diversiteit aan landschappen in het Westerkwartier in stand.

Kortom: behoud door ontwikkeling! Dit uitgangspunt is uitgewerkt in het Landschappelijk Raamwerk Westerkwartier, waarin staat omschreven hoe de Regio West de samenhang tussen natuur, landschap, wonen en landbouw wil behouden en versterken. In het volgende overzicht enkele belangrijke punten voor ons gebied.

Ondernemend West-Groningen

- Invullen van de economische kernzone Groningen-Assen: wonen en werken concentreren in de kern Leek waarbij lintvorming van bedrijfsterreinen langs de A7 wordt voorkomen.
- Creëren van vestiging- en verplaatsingsmogelijkheden voor lokaal georiënteerde bedrijven in vooral Marum en Grootegast.
- Schaalvergroting en extensivering van de landbouw in relatie tot de specifieke landschappelijke kwaliteiten.
- Stimuleren en vergroten van mogelijkheden voor dagopvang van kwetsbare groepen mensen bij landbouwbedrijven en natuur en landschap beherende organisaties.
- Versterken van toeristische-recreatieve ontwikkeling.
- Voor vrijkomende agrarische bebouwing zoeken naar een passende en creatieve herbestemming liefst als locatie voor een ander kleinschalig bedrijf.

Wonen in West-Groningen

- Opstellen van een gezamenlijk woonbeleidsplan waarbij aandacht wordt gegeven aan extra mogelijkheden voor moderne vormen van ouderen huisvesting en de locatiekeuze daarvan ten opzichte van voorzieningen.
- Ouderen en mensen met een beperking moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, met ondersteuning van zorg- en welzijnsorganisaties. Dat is alleen mogelijk wanneer er voldoende geschikte woningen beschikbaar zijn, met goed op elkaar afgestemde dienstverlening en zorgaanbod in de buurt. De ontwikkeling van woon-zorg-combinaties wordt gestimuleerd.
- Woningen voor ouderen, starters en alleenstaanden. Uitgangspunt is om voor starters op de woningmarkt en ouderen woningen te bouwen in een betaalbare prijsklasse (tot € 150.000).
- Stimuleren en versterken van het culturele leven om zowel de cultuurparticipatie te bevorderen als om de cultuurtoeristische activiteiten

Karakteristiek West-Groningen

- Koesteren en waar mogelijk verder versterken van de samenhang tussen landbouw, wonen, natuur en werken.
- Beschermen en herstellen van de bijzondere milieukwaliteit van het Zuidelijke Westerkwartier.
- Versterken van de relatie met de stad Groningen door een betere vervlechting van de functies vanuit de stad naar het landelijke gebied.
- Ontwikkeling van de voor de regio karakteristieke vormen van wonen met versterking van de landschappelijke identiteit.
- Uitvoeren van de Ecologische Hoofdstructuur inclusief ecologische verbindingzones.

Bereikbaar West-Groningen

- Uitvoeren van een studie naar haalbaarheid van hoogwaardig openbaar vervoer tussen Leek-Roden en de stad Groningen.
- Implementatie van Duurzaam Veilig Zuidelijk Westerkwartier met aandacht voor noord-zuidverbindingen.
- Verbeteren van de verkeersstructuur van Leek, Marum en Noordenveld in combinatie met het uitvoeren van een planstudie naar de westelijke rondweg.

In het collegeprogramma van de gemeente Marum voor de periode 2006-2010 staan de volgende relevante algemene en specifieke zaken voor de dorpen Nuis en Niebert:

- Goede en toekomstgerichte huisvesting voor alle basisscholen (prioriteit voor de brede school, Nuis en Niebert).
- Aanbieden/uitbreiden van opvoedingsondersteuning via buurtnetwerken, zorgteams en of centraal steun- of meldpunt (het college initieert een buurtnetwerk Boerakker/Nuis/Niebert).
- Bouwen van 400 nieuwe woningen waarvan minimaal 40% goedkope koopwoningen voor starters en 25% huur waarvan 75% levensloopbestendige woningen.
- Ontwikkelen van dorpsvisies stimuleren en als leidraad gebruiken voor te voeren beleid.
- Invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning in nauwe samenwerking met diverse belangengroepen.
- Zoeken naar uitbreidingsmogelijkheden in kleinere kernen en dit verwoorden in een notitie.
- Goede ontsluitingwegen en goed openbaar vervoer zijn van groot belang waarbij veiligheid voorop staat.
- Inwoners betrekken en medeverantwoordelijkheid geven bij de invulling van het openbaar groen.
- Kleinschalige vormen van toerisme worden aangemoedigd daar waar de kwaliteit van het landschap niet onevenredig aangetast wordt en het de economie versterkt. Hierbij wordt samenwerking gezocht met diverse partijen waaronder de vereniging van dorpsbelangen.

Nuis en Niebert

Actuele zaken medio 2007 Nuis en Niebert:

- Reconstructie Molenweg-Nieuweweg
- Riolering diverse straten Nuis
- Planvorming landgoed Coendersborch
- Bouw Brede School incl. nieuwe sportzaal

Hoofdstuk 3. Inventarisatie wensen en bevindingen inwoners

3.1 Kwaliteiten van Nuis & Niebert

De sterkste punten van Nuis, Niebert en omgeving zijn volgens de bewoners:

- het dorpse karakter dat zich uit in grote saamhorigheid en een rijk verenigingsleven met veel activiteiten
- de landelijke omgeving, de karakteristieke uitstraling van het (coulissen)landschap, de ruimte en de rust
- de voorzieningen in het dorp zoals voor sport en toneel, en de karakteristieke gebouwen
- de centrale ligging langs A7 en tussen grotere steden en plaatsen
- de (komst van de) brede school

3.2 Leefbaarheidsthema's

3.2.a. Woonomgeving en Landschap

De bewoners wonen in het algemeen erg graag in Nuis en Niebert. Hun woongenot en de eigen identiteit van Nuis en Niebert worden voor een erg groot deel bepaald door de groene woonomgeving. Daar zijn ze trots op en willen dat zo houden.

De bewoners sluiten hun ogen niet voor ontwikkeling en vooruitgang. Wel stellen ze dat het behouden en versterken van de kleinschaligheid en de karakteristieke uitstraling uitgangspunt moet zijn bij alle ontwikkelingen die op de dorpen af komen. De attractiviteit van de dorpen is groot, ook voor bezoekers, maar kan verder uitgebouwd worden.

Het handhaven van karakteristieke panden is belangrijk voor de uitstraling. Zij zouden bijvoorbeeld ingevuld kunnen worden met kleine bedrijven.

De bewoners pleiten voor het versterken van een groene buffer tussen Leek, Nuis, Niebert en Marum. Met deze fysieke grens tussen de dorpen blijft het dorpsgevoel beter behouden. Bovendien kan deze buffer ook positieve invloed hebben op het behoud van landbouw en de werkgelegenheid. De bewoners zijn alert op de gevolgen van veranderende landbouw op de omgeving. De gemeente moet meer doen aan het groenonderhoud en het zwerfafval. Nu maaien de bewoners zelf al regelmatig. Er moeten manieren gevonden worden om het (coulissen-) landschap verder te versterken en (financieel) te onderhouden.

De dorpen profiteren van de ligging van de A7 en waarderen de bereikbaarheid die hierdoor ontstaat. Ondanks het belang van de A7, is aandacht voor de landschappelijke inpassing en geluidsoverlast op zijn plaats. De geluidsoverlast is voor een aantal bewoners een toenemend probleem, het is echter niet voor iedereen een onderwerp.

3.2.b. Woningbouw

De leefbaarheid van de dorpen voor álle bewoners is heel belangrijk, met een gezonde verhouding tussen jong en oud, zonder al te veel vergrijzing. Jongeren en starters trekken vaak weg vanwege opleiding, werk en beperkte mogelijkheden voor betaalbare woningen in beide dorpen. Ook ouderen trekken weg naar omringende dorpen, vooral vanwege de voorzieningen. Om hen

te behouden moet het woningbestand goed doorgelicht en afgestemd worden op de behoefte: goedkopere huur-/ koopwoningen, levensloopbestendig; nieuwbouw en/ of verbouw bestaande panden. Om goed op de feitelijke ontwikkelingen en behoeften in te kunnen spelen, hebben de bewoners behoefte om diverse vraagstukken verder te verkennen. Plaatselijk Belang kan samen met de gemeente een inventarisatie uitvoeren naar de werkelijke behoeften van jongeren, starters en ouderen.

Ook ten aanzien van woningbouw geldt dat de bewoners het dorpse en kleinschalige karakter willen behouden. De voorkeur gaat nadrukkelijk uit naar inbreiding. Het landschap moet niet aangetast worden en de overgang naar dorpen moet groen blijven. Nieuwe huizen moeten volgens het merendeel van de bewoners in ieder geval passen bij het karakter van Nuis en Niebert. Het liefst zien de bewoners dat er geen straten meer bijgebouwd worden. Ze willen bovendien voorkomen dat de groene omgeving aangetast en volgebouwd wordt. Voor suggesties, zie Bijlage 2.

3.2.c Vervoer en Bereikbaarheid

De nabijheid van de A7 zorgt voor een goede bereikbaarheid: Nuis en Niebert liggen ideaal centraal.

Tenzij je met het openbaar vervoer wilt reizen, zoals vooral scholieren, ouderen en de bewuste forens. Door de dorpen rijdt slechts een enkele bus. 's Avonds en tijdens vakanties rijden bussen nog minder frequent. Openbaar vervoer vanaf de A7 (Boerakker) en bijvoorbeeld Marum naar omringende dorpen en steden is goed. Veel bewoners maken daarvan gebruik, zij moeten op de fiets wel eerst naar de snelweg.

De spitsbussen zitten overvol. Het openbaar vervoer richting Roden is niet optimaal en zeer beperkt. Extra aanvullende mogelijkheden voor aanvullend vervoer zijn o.a. schoolbussen en de Regiotaxi. De haltes aan de A7 zijn voor de ouderen lastig te bereiken, vooral bij regen. Het slechte openbaar vervoer is voor sommige ouderen reden te vertrekken. De bewoners willen minimaal behoud van het OV. Liever nog willen ze een betere, frequentere en regelmatigere busverbinding. Deels is de oorzaak van de slechte bereikbaarheid met OV te vinden in het toenemend gebruik van de auto. Heeft de wegrichting daar ook mee te maken? Meer mensen zullen met het OV gaan naarmate dat beter en goedkoper is.

De carpoolplek aan de noordkant van de A7 (Boerakker) wordt veel gebruikt. Ook door bewoners van bijvoorbeeld Zevenhuizen en Haulerwijk. De ruimte is feitelijk ontoereikend. Bovendien beschouwen veel gebruikers de locatie als donker, onveilig en onprettig. Er is sprake van vernielingen en diefstal van auto's en fietsen. De carpoolplek bij Marum heeft echter een opener en prettiger karakter.

3.2.d. Verkeer

Het doorgaand verkeer beweegt zich soepel. Te hoge snelheden binnen de bebouwde kom en de 60 km-zone leidt bij veel bewoners tot gevoelens van onveiligheid. Ondanks verbeteringen zijn er nogal wat onveilige situaties benoemd door de bewoners o.a. bij fietspaden en oversteken. Zo is het fietspad in de bebouwde kom goed en veilig; misschien te smal. De fietspaden worden goed schoongehouden. Dat de brommers nu op de weg rijden, wordt als positief ervaren. Het huidige aantal vrachtwagens bij restaurant "in de Klaver" is geen probleem. De vrachtwagens

rijden rustig door het dorp; bewoners hebben er weinig last van. De Halbe Wiersemaweg is verboden voor vrachtwagens, toch gebruiken deze de weg vaak als sluiproute. De ambulance maakt veel lawaai en heeft last van drempels. Deze problemen zijn voorbij als de ambulancedienst richting A7 verplaatst wordt.

In het algemeen is het onderhoud van de wegen voor verbetering vatbaar. Het wegdek van Molenweg en Nieuweweg bijvoorbeeld is in slechte staat, met diepe plassen bij regen. Daarnaast spiegelt het wegdek van de Molenweg erg bij slecht weer. De containers aan de kant van de weg zijn dan bijvoorbeeld niet te zien. Door dit soort situaties wordt de snelheid wel geminderd. De reconstructie van deze twee wegen vindt in de loop van 2007 plaats.

De bewoners constateren dat de parkeermogelijkheden in de dorpen niet optimaal zijn. Tegelijkertijd verwachten ze dat de komst van de brede school dit gedeeltelijk oplost. Parkeren in de straat bij de school in Niebert is lastig. Daarnaast is het daar op bepaalde tijden te druk, onoverzichtelijk en wordt er te hard gereden. Parkeerproblemen zijn er ook op de Offringalaan en Fossemalaan.

De rotonde bij Niebert is wat aan de krappe kant voor gebruik door groot verkeer. Er vinden geregeld kleine aanrijdingen plaats.

De bewoners vragen zich af of de rechte wegen door de dorpen te hoge snelheden in de hand werken. Ze zijn het eens over extra aandacht voor snelheidsbeperkende maatregelen; welke zijn echter het meest effectief en leveren de minste overlast voor omwonenden en plaatselijke bedrijven? De toenemende verkeersdruk o.a. door nieuwbouwplannen in omringende dorpen gaat niet voorbij aan de bewoners. Doorgaande wegen als Molenweg en Halbe Wiersemaweg worden drukker. Bewoners zien de Halbe Wiersemaweg niet als toekomstige ontsluitingsweg voor verkeer van en naar Leek (plan Oost-Indië), en ook niet als ontsluitingsweg m.b.t. de toekomstige verbindingsweg tussen Oost-Indië en A7.

Met betrekking tot de verkeersveiligheid bij de nog te bouwen brede school is nog onduidelijk of de brede school, met het nieuwe bestemmingsplan bebouwde kom, binnen of buiten de bebouwde kom zal liggen. Dit heeft invloed op de mogelijke maatregelen.

Diverse aandachtspunten bij dit onderwerp zijn o.a. bij dorpenrondes al aangekaart. Het is een onderwerp dat integraal aangepakt moet worden. De gemeente zou hierover bijvoorbeeld inloopavonden kunnen organiseren.

3.2.e. Bedrijvigheid en Werkgelegenheid

Er zijn veel kleine bedrijven (eenmansbedrijven of met een of twee medewerkers). Een aantal werkgevers in de dorpen biedt relatief veel werkgelegenheid aan de bewoners en ook aan de jongeren; dit wordt als erg positief gezien. De positie aan de A7 is gunstig voor zowel bedrijven in de dorpen als het woon-werkverkeer. Jongeren kunnen ook in de buurdorpen baantjes vinden, hoewel deze met het openbaar wat lastig bereikbaar zijn. De huidige bedrijven passen groten-

deels binnen de sfeer van de dorpen.

Versterking van de plaatselijke bedrijvigheid is een belangrijk aandachtspunt. Bedrijvigheid en werkgelegenheid beschouwen de bewoners als voorwaarden voor levendige en leefbare dorpen. Lokale bedrijven moeten meer gepromoot worden, ook zouden deze meer werk vanuit de dorpen moeten krijgen. En welke kansen liggen er voor toeristische bedrijvigheid?

Bewoners zullen een balans moeten vinden tussen het behouden van het dorpse gevoel enerzijds en het omgaan en ruimte bieden voor ontwikkeling van bedrijven anderzijds. Het onderwerp leeft duidelijk bij de bewoners, hoewel tijdens de jaarvergadering het merendeel van de aanwezigen aangaf geen behoefte te hebben aan

een brede discussie hierover. Bedrijvigheid moet volgens de bewoners in ieder geval passen bij de huidige kleinschalige uitstraling van de dorpen en bijvoorbeeld niet direct zichtbaar zijn vanaf de weg. Ook willen de bewoners nadrukkelijk geen industrie in de dorpen. Verplaatsing van bedrijven moet bespreekbaar zijn. De agrariërs in het gebied moeten kunnen blijven uitbreiden.

3.2.f. Gemeenschapszin

De gemeenschapszin in Nuis en Niebert is een van de meest gewaardeerde eigenschappen van Nuis en Niebert. Het is gezellig, het 'ons kent ons'-gevoel is sterk aanwezig en mensen respecteren elkaar. Een groot deel van de bewoners vindt het belangrijk elkaar te helpen wanneer dat nodig is. Het 'noaberschap' brengt een zeker gevoel van veiligheid met zich mee. De bewoners

constateren wel een toename van vernielingen en hebben het gevoel dat de deur op slot moet.

De binding met de dorpen blijft; ook inmiddels vertrokken bewoners zetten zich nog in voor de dorpen. Nieuwe bewoners met kinderen maken snel contact. De dorpskrant heeft een belangrijke rol en moet blijven bestaan. Daarnaast bestaat er de behoefte aan andere informatiestromen zoals via internet.

De binding tussen de dorpen en elkaar komt mede door het als rijk en bloeiend getypeerde verenigingsleven. De bewoners zijn tevreden over het aantal verenigingen. Er is voldoende te doen voor iedereen en alle leeftijden, zeker in het licht van de omvang van de dorpen. In Nuis maken meerdere verenigingen gebruik van het dorpshuis. Dit geldt ook voor de 'voetbalkantine' in Niebert, die goed draait. De kerk is een mooie plek waar ook andere activiteiten plaatsvinden, zoals muzikale optredens. Zowel jongeren als volwassenen hebben behoefte aan een ontmoetingsplek. Het idee van een dorpsplein daarvoor bleek weinig weerklank te vinden tijdens de jaarvergadering.

De gemeenschapszin moet gekoesterd en gestimuleerd worden. Activiteiten als het Midzomerfeest en het Openluchtspel hebben daarbij een belangrijke rol. Het verenigingsleven moet behouden blijven: toneel, voetbal, korfbal; het versterkt de binding tussen de bewoners. Dit geldt ook voor de musea. Bewoners respecteren het dat niet iedereen meedoet met het dorpse gebeuren. Het borrelt van de ideeën.

Ondanks alle positieve geluiden is er ook een aantal aandachtspunten. Er worden nu veel activiteiten georganiseerd, maar hoe is dat in de toekomst? Het is soms moeilijk om bestuursleden voor de verenigingen te werven, wat zijn weerslag kan hebben op de toekomst van de verenigingen. Vooralsnog is er genoeg animo om dorpsgenoten te activeren, meestal via een persoonlijke benadering. De bewoners hopen dat inbreng van vrijwilligers op peil blijft. Ze constateren wel dat de vrijwilligers nu voornamelijk ouderen zijn. Er is zoveel te doen, dat de opkomst bij activiteiten soms tegenvalt. Een ander punt is de bewustwording dat vrijwilligerswerk niet alleen het verenigingsleven betreft, maar ook zoveel meer.

3.2.g. Voorzieningen

In Nuis en Niebert zijn diverse voorzieningen aanwezig zoals zalenruimte, gymzaal, sportvelden en straks de brede school. Her en der in de dorpen kunnen mensen wat etenswaren aanschaffen. In het algemeen bezorgen steeds meer winkels aan huis. Voor andere boodschappen en voorzieningen moeten bewoners naar omliggende dorpen. In het algemeen stellen de bewoners dat voorzieningen gemakkelijk te bereiken zijn. Vooral ouderen en mensen die minder mobiel zijn, hebben behoefte aan lokale voorzieningen. Behoud van bestaande voorzieningen is niet alleen voor hen belangrijk, maar uiteindelijk ook voor de sociale samenhang en het verenigingsleven. De mogelijkheden voor en behoefte aan bijvoorbeeld een coöperatieve dorpswinkel lijken beperkt, ondanks de wens van sommige bewoners.

De komst van de brede school met een sportzaal wordt toegejuicht door de bewoners. Het wordt gezien als een verrijking voor de dorpen. De brede school is nodig om de dorpen leefbaar te houden: het zou jongere gezinnen kunnen aantrekken en tevens leegloop van scholen tegengaan. Vooral voor jongeren en hun wedstrijden is de sportzaal belangrijk. De bewoners willen kansen aangrijpen om de brede school te koppelen aan andere voorzieningen of diensten. Ook kan het tekort aan parkeerplaatsen opgelost worden.

3.2.h. Ontspanning

De bewoners zijn uitermate tevreden over het aanbod van cultuur en sport, binnen de dorpen en ook erbuiten. Voor alle leeftijden is er voldoende. Voor kinderen is er soms zelfs te veel te doen. Zoveel dat het soms een probleem is dat er bijna geen ouders meer te vinden zijn om ze te brengen en te halen. Bewoners zijn het er over eens dat je niet alle sporten in deze kleine dorpen kunt hebben, maar wat je hebt, wel kunt houden. Een dorp wil in eerste instantie toch zijn eigen faciliteiten hebben, vooral ook voor de jeugd rond de 16 jaar.

Afhankelijkheid van andere locaties kan betekenen dat er geen geschikte tijden gevonden kunnen worden. Dorpsbewoners pleiten daarom in eerste instantie ervoor te blijven werken aan de accommodaties in de dorpen, maar daarnaast ook samenwerking buiten de dorpen te zoeken. Ook is een optie de mogelijkheden voor doordeweekse buitenactiviteiten te vergroten, zodat jongeren met een weekendbijbaan toch in de dorpen kunnen blijven sporten. Ingesprongen kan worden op bewegen voor ouderen, en de BOS-impuls voor de jeugd (samenwerking Buurt, Onderwijs en Sport). De bewoners vinden unaniem dat de brede school moet voorzien in een sportzaal die groter is dan de huidige, in verband met het kunnen organiseren van jeugdcompetities (tot 12 jaar).

3.2.i. Recreatie en Toerisme

De mooie omgeving en ligging gecombineerd met de sterke culturele waarde maken Nuis en Niebert erg aantrekkelijk voor zowel bewoners als voornamelijk dagtoeristen. Deze laatste kunnen zich goed vermaken in de dorpen. Er is echter een gemis aan een punt voor een kopje koffie, ijsje etc. Ook zijn er weinig overnachting-gelegenheden, wat juist mogelijkheden biedt om mensen in de buurt te houden.

Een deel van de bewoners heeft voldoende aan de bestaande wandel- en fietspaden. Het gebied leent zich volgens een ander deel van de bewoners uitstekend voor meer recreatief (mede)gebruik. Zij wensen dan ook toename van het aantal paden en routes voor wandelaars en ruiters, met veiligheid van alle gebruikers voorop. De omgeving en de aanwezigheid van een manege biedt mogelijkheden voor ruitersrecreatie en -toerisme. Er zijn echter te weinig buitenmogelijkheden voor ruiters en menners. Zij zijn nu beperkt tot het fietspad en verharde wegen, wat tot onveilige situaties kan leiden. Draagvlak voor nieuwe paden lijkt een lastig punt.

Enkele routes in de omgeving zijn van de hand van het Groninger Landschap, andere bijvoorbeeld van de Stichting Oude Groninger Kerken en er wordt een nieuwe route door de VGD ontwikkeld. Routes kunnen worden uitgestippeld door ruiters, Plaatselijk Belang, terreinbeheerders (o.a. Groninger Landschap, boeren), gemeente. De bewoners willen weten welke wandelroutes er al zijn en welke mogelijk zijn in de toekomst.

De uitstraling van Nuis en Niebert wordt mede bepaald door karakteristieke gebouwen zoals de Coendersborch, het Iwema-Steenhuis en de molen. De bewoners pleiten voor extra uitstraling van het Iwema-Steenhuis en de Coendersborch en tegelijkertijd voor medegebruik door het dorp, zoals behoud van het Openluchttheater in de tuin van de Coendersborch. Het Groninger Landschap beheert veel terreinen in en rond Nuis en Niebert. Daarmee is zij een belangrijke factor als het gaat om recreatiemogelijkheden. Plaatselijk Belang is samen met andere organisaties in de dorpen met het Groninger Landschap in gesprek over hun visie op o.a. de Coendersborch.

Het is belangrijk dat de bewoners een richting uitstip-

pelen die zij als dorpen willen inslaan als het gaat om behoud of versterking (ontwikkeling) van de attractiviteit van dorpen en omgeving. En daarbij inzichtelijk maken wat

de consequenties van beide keuzes, of tussenwegen, kunnen zijn. Gezien de ontwikkelingen in de landbouw en bedrijvigheid vindt het merendeel van de bewoners het van belang om kansen te grijpen op het toeristische vlak. Het gebied leent zich daar uitermate voor. Ook hier geldt: ontwikkelingen moeten passen in het karakter van het dorp. Met andere woorden kleinschalige recreatie. Er is duidelijk behoefte aan een aanspreekpunt voor toeristische initiatieven, dat kan ondersteunen en stimuleren. Deze rol wordt niet aan Plaatselijk Belang toegedacht. Wellicht dat de gemeente hierin meer kan betekenen.

3.2.j. Onderwijs en Cursussen

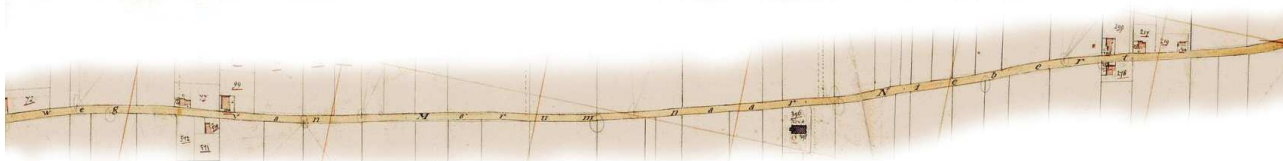
Er is voldoende animo voor interessante cursussen. Bewoners die nu cursussen willen volgen, kunnen dat doen in 't Marheem in Marum of in De Oude Ulo in Leek. Sommige bewoners willen hiervoor echter niet naar andere dorpen reizen. De bewoners willen het schoolzwemmen graag terug.

Wanneer korte cursussen worden aangeboden, is er waarschijnlijk voldoende animo voor. Er is geschikte ruimte voldoende. De brede school kan in de toekomst een uitstekende locatie voor cursussen zijn. De dorpsbewoners stellen echter duidelijk dat in de brede school alleen cursussen gegeven moeten worden die gekoppeld zijn aan de daar beschikbare faciliteiten. Het moet niet concurrerend zijn aan de andere ruimtes, zoals dorpshuis De Vrijborg, mfc. De Wieken en restaurant in de Klaver.

3.2.k. Relatie met.....

Dat de twee dorpen samen zijn gegaan in Plaatselijk Belang, wordt als belangrijk ervaren voor de saamhorigheid. De bekendheid van Plaatselijk Belang onder de bewoners is wisselend. De bewoners die bekend zijn met de stichting zijn over het algemeen tevreden. Zowel over de activiteiten en de ontstane saamhorigheid als over de communicatie tussen Plaatselijk Belang en de bewoners. Er is echter ook een groep bewoners

onbekend met Plaatselijk Belang.

Plaatselijk Belang is niet voor 'de kleine dingen' in de dorpen. Mensen worden mondiger en bellen meer zelf met de gemeente. Initiatieven zoals de dorpenronde mét inwoners en de dorpsvisie worden gewaardeerd. De meeste bewoners hebben niet direct behoefte aan nauwere samenwerking tussen Plaatselijk Belang en andere verenigingen in het dorp met verenigingen in buurdorpen. Sommigen lijkt het wel nuttig, vooral op gemeentelijk niveau of als het gaat om recreatie. De bewoners zouden zelf meer kunnen aandragen bij Plaatselijk Belang. Vaak is er weinig spontane respons als Plaatselijk Belang om input vraagt. Een persoonlijke benadering heeft meer effect. De betrokkenheid van verenigingen lijkt groter dan die van de individuele burger.

Het contact met de gemeente en de burgemeester is voor verbetering vatbaar. De bewoners benadrukken dat B&W er is voor de bewoners, niet andersom. Tijdens de jaarvergadering in 2007 kwam opnieuw nadrukkelijk naar voren dat de communicatie tussen gemeente en burgers en de gemeente en verenigingen op bepaalde punten verbeterd moet worden.

3.2.I. Milieu

Dit onderwerp leeft niet zo erg onder de bewoners. Er zijn goede milieuvoorzieningen zoals de milieuboer, milieudienst en het ophalen van vuilnis en papier. Sommige bewoners hebben minder (geluidsover)last van de A7 dan anderen. Het probleem neemt wel toe. Zwerfvuil is een ander probleem. Dit leidt tot diverse rommelplekken, o.a. op de plek van het voormalige restaurant Hoek van Holland waar fietsers zwerfvuil achter de heg gooien. Naast het fietspad Molenweg-Nieuweweg ligt ook veel zwerfvuil. Er zijn diverse actiepunten genoemd.

3.3 Prioriteiten

Voor de inwoners liggen bij de volgende thema's de prioriteiten:

- verkeer en wegen,
- passende woningen,
- de brede school,
- eigen identiteit van de dorpen
- behoud van het landschap

4. Plan van aanpak

Het ontwikkelen van de dorpsvisie is niet alleen bedoeld om de ideeën en wensen die in Nuis en Niebert leven te beschrijven. Ook wordt een aanzet gegeven tot de bijbehorende organisatorische aspecten (wie neemt het initiatief en wanneer).

Onderstaande selectie van activiteiten is gebaseerd op gemeenschappelijke ideeën en wensen, en de prioritering ervan. Dit vormt de komende jaren de rode draad voor Plaatselijk Belang (PB). In haar eigen functioneren, maar ook richting andere partijen om activiteiten te realiseren.

4.1 Concrete activiteiten

0-1 jaar

Activiteit	Looptijd	Initiatiefnemer, betrokkenen
Bereikbaarheid en onderhoud bushaltes	0-1	Gemeente
Inrichting carpoolplek	0-1	Provincie
Veilige oversteken, uitritten en zijwegen	0-1	Gemeente
Handhaven gedrag verkeersdeelnemers	0-1	Gemeente
Snelheidsbeperkende maatregelen	0-1	Gemeente
Verkeersveiligheid en parkeren brede school	0-1	Gemeente
Grotere sportzaal in brede school	0-1	PB, gemeente
Voorlichting afvalscheiding, bestaan van de milieuboer	0-1	PB, Gemeente

1-5 jaar

Activiteit	Looptijd	Initiatiefnemer, betrokkenen
Groen in en rond Nuis en Niebert, ook kleinschalig	1-5	Gemeente, provincie, PB
A7: landschap, geluid, ecologie	1-5	Gemeente, provincie
Inbreiding, eventueel nieuwbouw (zie Bijlage 2 voor locaties)	1-5	Gemeente, Wold en Waard

Verkenning van woonbehoefte	1-5	Gemeente, Wold en Waard
Betere en frequentere busverbindingen	1-5	Arriva, OV-bureau
Spitsuitbreiding openbaar vervoer	1-5	Arriva, OV-bureau
Aandacht alternatief vervoer	1-5	Arriva, OV-bureau

Huisvesting (kleine) bedrijven binnen bestaande panden	1-5	Gemeente, PB
Excursies aan dorpsgenoten aanbieden bij 'eigen' bedrijven	1-5	Ondernemers en bewoners
Stimuleren kleine winkeltjes aan huis/ dagrecreatie	1-5	Gemeente, (startende) ondernemers
Beleid voor uitbreiding bestaande grote bedrijven	1-5	Gemeente, PB

Inventarisatie: hoe tevreden is de jeugd?	1-5	Jongerenwerk
Activiteiten/ uitstapjes voor jongeren van uiteenlopende leeftijden	1-5	Jongeren, verenigingen, gemeente
Stimuleren en bevorderen vrijwillige inzet verenigingsleven en 'noaberschap', m.n. bij jongeren	1-5	PB, verenigingen, jongeren
Ontmoetingsplek volwassenen en jeugd	1-5	PB

Inventarisatie behoefte voorzieningen ouderen/ mensen die minder mobiel zijn	1-5	Gemeente, PB
Zorgaspecten WMO (Wet maatschappelijke ondersteuning)	1-5	Gemeente, PB

Discussie ontwikkelingsrichting t.a.v. recreatie en toerisme	1-5	Gemeente, PB
(Organisatie van) promotie Nuis en Niebert, en regio	1-5	VVV, Groninger Landschap, gemeente, PB
Aanspreekpunt voor toeristische initiatieven (stimulering, ondersteuning)	1-5	Gemeente, PB
Uitstraling en gebruik karakteristieke gebouwen, o.a. Coendersborch, Iwema-Steenhuis	1-5	PB, Groninger Landschap, Gemeente
Wandel, fiets- en ruiterspaden	1-5	Landeigenaren, Gemeente, PB

Dorpswebsite met dorpsagenda om informatie te bundelen	1-5	PB, verenigingen
Meer informeren (nieuwe) bewoners over wat de dorpen te bieden hebben	1-5	Verenigingen, PB, Gemeente
Aandacht/ informatie voor nieuwe bewoners	1-5	Gemeente
Verbeteren communicatie en dienstverlening gemeente	1-5	PB, Gemeente

Betrekken jeugd bij natuur/ afval	1-5	Scholen, PB
Voorziening groenafval	1-5	Gemeente, PB
Verbeteren slootwaterkwaliteit Dwarsdiep	1-5	Provincie

1-15 jaar

Activiteit	Looptijd	Initiatiefnemer, betrokkenen
Hergebruik bestaande gebouwen/ woningen	1-15	Gemeente, ondernemers
Rotonde Niebert	1-15	Gemeente
Aanbod sportvoorzieningen op peil houden	1-15	Gemeente, PB
Continu		
Activiteit	Looptijd	Initiatiefnemer, betrokkenen
(O.a. Gemeente) meer werk uitbesteden aan plaatselijke ondernemers	continu	Gemeente

Feestweek (feest, feestcommissie, meer activiteiten overdag)	continu	Vereniging, bewoners, PB
Meer publiciteit voor de activiteiten in het dorp via dorpskrant of posterbord	continu	Vereniging, bewoners
Oud & Nieuw-viering in het dorpshuis of een tent op het veld	continu	Verenigingen, bewoners
Sport meer promoten	continu	Gemeente, verenigingen

Meer informatie-uitwisseling tussen Plaatselijk Belang en achterban	continu	PB
Meer aansluiting Plaatselijk Belang met jongeren, verenigingen e.d.	continu	PB
Ontwikkelingen rond Diftar in de gaten houden	continu	PB, Gemeente

4.2 Tot slot

Voor ondersteuning bij het realiseren van activiteiten kan een beroep worden gedaan op diverse organisaties. Sommigen om mee te brainstormen, anderen voor (gedeeltelijke) financiële ondersteuning.

Momenteel wordt in het Westerkwartier hard gewerkt aan de ontwikkeling van één loket voor alle ondersteuningsvragen t.a.v. de leefbaarheid van het gebied en haar dorpen, bewoners. Dit loket is er nog niet, maar zal waarschijnlijk een vangnet hebben bestaand uit:

- Werkgroep Streekinitiatief Westerkwartier, denktank (groen, toeristisch, ondernemend, cultureel)
- Loket leve(n)de dorpen-West, met haar expertteam (o.a. VGD) en contactpersonen per gemeente
- Provincie Groningen - Regio West (Programma Landelijk Gebied)

In september 2007 is bekend geworden dat het Westerkwartier definitief een Leadergebied is geworden, met bijbehorende organisatie en financieringsmogelijkheden. Er is inmiddels een Local Action Group (LAG) geïnstalleerd voor de beoordeling van financieringsaanvragen voor projecten op het gebied van leefbaarheid. Ook deze LAG kan deel uitmaken van het loket.

De afzonderlijke organisaties kunnen benaderd worden met vragen om bijvoorbeeld een presentatie van de dorpsvisie te geven.

Bijlage 1:

Overzicht ideeën en wensen uit de keukentafelgesprekken

Woonomgeving en landschap

- Binnenkant dorp bij A7 verfraaien
- Groenvoorziening langs wegen meer aandacht
- Meer beplanting in de dorpen en bij nieuwe bebouwing
- Uitbreiding Coendersbos tot het Iwema-Steenhuis
- Aandacht petgaten
- Tochtsloot Coendersbos
- Tuin bij de Coendersborch bewaren
- Een mooie sfeervolle pleinachtige plek ontwikkelen
- Meer houtwallensingels in het landschap
- Behoud en mogelijk uitbreiding van de groene zone langs de A7, goed voor dieren
- Combinatie geluidswal, houtwal, natuurlijke afscheidingen met verminderen geluid van A7
- Zichtlijn A7 op dorp behouden (kerk en molen)
- Geen industrie in de A7-zone
- Een dorpswacht inzetten, om vernielingen tegen te gaan
- Uitgebreider strooibeleid
- Meer straatverlichting, bijvoorbeeld op Molenweg
- Meer verlichting, ook van buiten de bebouwde kom liggende wegen

Woningbouw

- De gebouwen van de scholen in Nuis en Niebert: behouden en/of herinrichten als woonruimte of atelier, of afbreken en als inbreidingslocatie. Zeer zeker gebouw met uitstraling.
- Huurwoningen aan de Coenderslaan afbreken, als inbreidingslocatie
- Leegstaande boerderijen verbouwen tot woningen
- Woningbouw tussen Nuis, Niebert en Jonkersvaart
- Woningbouw achter nieuwe school.
- Er is specifieke behoefte aan betaalbare koop- of huurwoningen, geschikt voor zowel starters als ouderen
- Creëer levensloopbestendige woningen, eventueel met een slaapkamer beneden
- Appartementen
- Bejaardenwoningen inzetten voor starters en jongeren
- Woonvorm creëren voor ouderen, bijvoorbeeld vrij sobere 'Woonborg' voor ouderen in stijl dorp
- Bouwen op kleine kavels

Vervoer en bereikbaarheid

- Een betere busverbinding door Nuis en Niebert
 - o Laat buslijn 89 door Nuis en Niebert gaan
 - o Goede busverbinding met Marum en Leek gewenst
 - o Q-liner 314 Groningen-Drachten/ Heerenveen stopt (op afroep) ook bij haltes aan A7, vergelijkbaar met Q-liner Emmen-Groningen
- Spitsuitbreiding
 - o Spitsbus passeert ook Marum, Nuis, Niebert (evt. Leek)
 - o In zomer ook zelfde frequentie spitsbussen
- Bij Essopomp een bruggetje over de sloot en een bushalte voor inwoners van Nuis, die dan niet naar Boerakker of Marum hoeven.
- Bushokje nabij de kerk in Nuis
- Bushokje aan de A7 moet gemaakt

- Meer aandacht voor alternatief vervoer; bijvoorbeeld een huis aan huis folder of via lokale kranten.
- Inzet kleine taxibusjes als alternatief vervoer
- Uitbreiding carpoolplek
- Verplaatsen carpoolplek is ook een optie
- Meer verlichting of aangeven slechte verlichting
- Beter onderhoud door de gemeente
- Betere voorziening voor fietsers (groter, bewaakt, overdekt of afsluitbaar; fietsboxen)
- Camerabewaking
- Verbeteren onveilige oversteek

Verkeer

- Verbeteren uitzicht op fietspad, bijvoorbeeld door aanpakken beplanting
- Borden 'naderen fietspad' plaatsen
- Onveilige locaties aanpakken: Halbe Wiersemaweg (noordelijk deel), Zuiderhoeksweg en Jonkersweg
- Veilige oversteek (fietspad, zebrapad) bij openbare gebouwen zoals bij dorps huis, en oversteekplaatsen beter markeren. Bij kerkhof Niebert bijvoorbeeld het toegangshek dichterbij Nuis (reconstructie)
- Gedrag fietsers handhaven
- Voorrangssituatie bij rotonde Niebert moet duidelijker voor fietsers; via verkeersborden
- Zebrapad bij kerk Nuis/Niebert, lastig en gevaarlijk over te steken
- Uitritten en zijwegen markeren, eventueel spiegels; bijv. waar vroeger Meinders was, de kantine, Kerkweg, Vrijborg
- Sturen van rijgedrag, extra aandacht voor jongeren
- Extra optische verkeersremmende maatregelen
- Extra obstakels, wegversmallingen, drempels (sommige te laag, bijvoorbeeld op Halbe Wiersemaweg)
- Snelheidscontroles:
 - vaker controleren op snelheid, meer controlepunten
 - flitspalen
 - palen met 'U rijdt te snel'
 - trajectcontrole op doorgaande weg
- Maak van de bebouwde kom een 30 km-zone (aan bod bij dorpenronde, wordt meegenomen bij herinrichting)
 - H. de Boerstraat (lagere inrit, minder steil)
 - Coenderslaan, Fossemalaan
- Aandachtspunten bestaande drempels (zowel doorgaande weg als aftakking zijwegen):
 - in algemeen zijn drempels te hoog; verder naar achter
 - drempels zijn te steil vanaf fietspad, gevaarlijk als het nat is
 - drempels zakken naar beneden door vrachtwagens
 - drempel bij de school in Niebert is 'leuk' als racebaan
 - worden typen vervoer beperkt doordat er drempels zijn?
- Rijgedrag beïnvloeden door bijvoorbeeld hogere boetes en betere handhaving
- Verkeer Plan Oost-Indië bijvoorbeeld via ontsluitingsroute langs Tolbertervaart, De Holm, Boerakkerweg
- Aandacht voor parkeren en rijgedrag bij scholen
- Parkeerverbod aan beide zijden Offringalaan, waar geparkeerde auto's overlast veroorzaken
- In Niebert een parkeerverbodzone
- In beide dorpen meer parkeergelegenheid
- Plantenbak op de Fossemalaan kan weg

- Rotonde beetje verbreden
- Afslag op rotonde van Niebert naar A7 is te krap; weg verleggen
- Iets doen aan de gevaarlijke oversteek Roordaweg-Boerakkerweg
- Niet meer op- en afritten aan A7; minder filevorming
- Dorp ontlasten van groot verkeer; wordt rustiger in het dorp
- Doodlopende wegen beter aangeven, o.a. Mellemaweg

Voorzieningen

- SRV behouden voor ouderen
- De bakker zou kunnen samenwerken met De Zijlen (5); bepaalde voorzieningen en diensten toegankelijker voor minder mobiele mensen
- Gemeentebreed vrijwilligersnetwerk voor extramurale ontwikkelingen
- Netwerk 'Hulp voor ouderen' opzetten;
 - belcirkel voor boodschappen of uitjes
 - uitwisselen diensten; bijv. tuinieren, boodschappen doen in ruil voor oppassen
- Uitbreiden aandacht voor mantelzorg; onderzoek naar behoefte
- Belbus realiseren met vrijwilligers; moet niet 'verplicht vrijwillig' worden
- Speelveld behouden; als er iets kapot gaat, gelijk opruimen
- Beter onderhoud schoolgebouwen

Aandachtspunten t.a.v. te ontwikkelen brede school

- Goede parkeergelegenheid
- Ruime openingstijden
- Mogelijke functies: crèche, buitenschoolse en naschoolse opvang, dokterspost, fysiotherapeut, consultatiebureau, logopedie, bibliotheek (i.p.v. de bibliobus), internetcafé, cursussen, muziekvoorziening
- Buitenveld bij brede school voor sport
- Ontmoetingsplek voor jeugd 10-16 jaar
- Afmetingen sportzaal moeten voldoen aan jeugdwedstrijdeisen korfbal en volleybal
- Sporthal 2 meter onder de grond bouwen; energiebesparend en beter voor uitzicht

Ontspanning

- Voetbalveld met kunstgras en verlichting
- Behoud oude korfbalveld
- Ontwikkeling van een jeu-de-boules baan en tennisbaan wenselijk?

Recreatie en toerisme

- Creëren logeermogelijkheden voor toeristen:
 - Bed & Breakfast, bijvoorbeeld in Coendersborch
 - In bestaande gebouwen
 - Kampeervoorziening, natuurcamping, vakantieappartementen bij bijvoorbeeld boerderij
- Verkenning mogelijkheden Coendersborch
 - Theehuis bij Coendersborch
 - Bezichtiging mogelijk maken
 - Uitbreiding Coendersbos
 - Tuin achter Coendersborch handhaven, ook voor huidige activiteiten
- Het Iwema-Steenhuis
 - Niet te veel commercialiseren
 - Gebied eromheen nog aantrekkelijker maken/ stimuleren
- Behoud en onderhoud karakteristieke gebouwen; belangrijk voor de sfeer
- Boerderij van Kim als museum of als pannenkoekrestaurant

- Verkoop streekproducten, ook als voorziening eigen inwoners
- Activiteiten organiseren zoals 'met de boswachter op stap'
- Eerste korfbalveld inzetten voor activiteiten
- Betere bewegwijzering
- Nuis en Niebert op de kaart zetten; promotie in bladen
- Gemeente Marum moet actiever inzetten op toerisme en recreatie

Ideeën routes

- Pad Niebertermolen herstellen
- Schelpenpaadje aanleggen voor wandelaars
- Pad door weiland (bocht Jonkersweg-Coendersborch), Grouwweg-Jonkersvaart
- Oude pad Nieberter molen naar Noorderringweg Marum
- Malijksepad uitbreiden tot aan Leek. Obstakels op het pad zijn hinderlijk voor fietsers, oude mensen
- Boeren stimuleren mee te werken aan wandelpaden
- Looproutes aangeven met gekleurde paaltjes
- Ruiterspaden in aansluiting op bestaande paden, beter voor de bestaande paden
- Ruiterspaden met wildroosters aanpassen; zijn lastig te nemen
- Ruiterspad met schelpenpad aanpassen

Onderwijs en Cursussen

- Behoeftetepeiling cursussen
- Ideeën voor cursussen: computercursus, tuinonderhoud, creatieve cursussen
- Verenigingen betrekken bij aanbod cursussen, om meer mensen te bereiken

Relatie met...

Ideeën voor Plaatselijk Belang

- Activiteiten zoals inspraakavonden organiseren, vergelijkbaar met dorpsvisie-avonden
- Contact met jongeren om in beeld te brengen wat zij willen
- Meer aansluiting zoeken bij verenigingen in de dorpen
- Communicatie verbeteren voor een betere bekendheid:
 - vaker dorpskrant, 8-dorpenkrant, e-mail gebruiken om informatie uit te wisselen
 - er is behoefte aan een dorpswebsite. Een (inter)actieve website, om bewoners te betrekken. Bijvoorbeeld met foto's midzomerfeest, sportverenigingen. www.nuisnet.nl hiervoor gebruiken?
 - infogids Nuis en Niebert maken die aanvullend is op gemeentegids
- Eén dorpskalender voor alle activiteiten; om dubbele afspraken te voorkomen
- Informatiemap voor nieuwe bewoners, aanvullend op die van de gemeente
- Voor mensen die achteraf wonen: telefoonnummers van leden in krantjes vermelden
- Met Oud en Nieuw gezamenlijke activiteit in dorpen organiseren; jongeren trekken weg. Feesten in De Kruisweg en het Sportcentrum moeten wel open blijven.

Ideeën voor het verbeteren van het contact met de gemeente

- Contact met de gemeenteraad, inspreken in raadsvergadering
- Benaderen fractievoorzitters
- Politiek café met gemeenteraad

De bewoners hebben een aantal suggesties voor de gemeente, op het gebied van:

- (Betere) klantvriendelijkheid
- (Ruimere) openingstijden
- (Betere) opvolging geven aan beantwoorden brieven
- (beter en tijdig) informeren inwoners aangaande plannen. Niet alleen omwonenden maar alle inwoners

Milieu

Ideeën

- Blickvanger plaatsen bij Molenweg
- Controle zwerfvuil door gemeente
- Onderhoud plantsoenen kan beter: regelmatige controle bankjes en overhangende struiken en hekjes om achterstallig onderhoud te voorkomen
- Berm achter Offringalaan afschermen voor de jeugd; bijvoorbeeld door af te sluiten of bij tuinen te betrekken (erfdienstbaarheid)
- Bermen bijmaaien en afvoeren leidt tot mooiere en betere bermvegetatie
- Verbeteren slootwaterkwaliteit Dwarsdiep n.a.v. overstort
- Ophalen snoeiafval, verzamelpunt compostafval, afvalbak voor blad
- Betere voorlichting over milieuboer en scheiden groen en grijs afval
- Jeugd bij de natuur betrekken
- Basisschool moet kinderen op zwerfvuil attenderen

Bijlage 2.

Uitkomsten jaarvergadering op 19 april 2007

1. Stellingen

De aanwezige dorpsbewoners (41) kregen elk een set groene en rode stickers om daarmee aan te geven of ze het eens of oneens waren met de stellingen. Iedereen kon per stelling 1 sticker plakken. Dit is niet overal gebeurd. De stellingen hingen op flap-over vellen aan de muur.

De stellingen	Eens (groene stickers)	Oneens (rode stickers)	Totaal geplakt
1. De architectuur van nieuwe woningen moet aansluiten bij de uitstraling van Nuis en Niebert	37	2	39
2. Al worden hier speciale ouderenwoningen gebouwd, ouderen trekken toch wel weg.	13	28	41
3. Als er meer starterswoningen beschikbaar komen, blijven jongeren en starters hier wonen	34	6	40
4. Er is meer behoefte aan huurwoningen dan aan koopwoningen	6.5	32.5	39
5. Het ontwikkelen van mogelijkheden voor dagrecreatie moet gestimuleerd worden	35	7	43
6. Er is behoefte aan een brede discussie over de bedrijvigheid in de dorpen	4	32	36
7. Het vrijwilligerswerk in Nuis en Niebert speelt zich alleen af binnen het bestaande verenigingsleven	11	29	40
8. Het zou mooi zijn als er een plein komt dat als ontmoetingsplek kan functioneren	6	33	39
9. De sportzaal bij de brede school moet groter zijn dan de huidige gymzaal	45	0	45
10. Er is behoefte aan een aanspreekpunt voor toeristische initiatieven in Nuis en Niebert (stimulering, ondersteuning)	35	5	40
11. Plaatselijk Belang kan deze rol uitstekend vervullen	5	32	37
12. Voor de toeristische ontwikkeling van de regio is het van belang dat er rond Nuis en Niebert meer ruitpaden komen	21	15	36
13. De gemeente moet de communicatie met de burgers verbeteren	36	2	38
14. De gemeente moet de communicatie met de verenigingen verbeteren	36	0	36
15. De gemeente zou meer moeten inzetten op de toeristische promotie van de dorpen	37.5	4.5	42

2. Open vragen

Verkeer: Waar en hoé moeten onveilige situaties aangepakt worden?

Woonomgeving en landschap: Wat moet er gebeuren om het woongenot te vergroten?

A7: Hoe kunnen we de geluidsoverlast terugdringen?

Voor zover de antwoorden op deze vragen nieuwe knelpunten en ideeën naar boven bracht, zijn deze verwerkt in de tekst.

3. Woningbouw

De aanwezigen kregen stickers om op een kaart aan te geven waar wel en waar geen woningbouw gewenst is in de toekomst. Hierbij was geen beperking van het aantal stickers per groep.

In Nuis wordt het terrein van de huidige basisschool en de bejaardenwoningen aan de Coenderslaan aangegeven voor woningbouw of inbreiding. Nuis kent een tweetal locaties waar de meningen over woningbouw uiteenlopen. Het gaat dan om het terrein ten oosten van de Offeringalaan en het terrein aan de noordelijke zijde tussen Nieuweweg 98 en 96.

Voor Niebert geldt dat eigenlijk iedereen aangaf dat noordelijk van de Molenweg niet gebouwd moet worden, een prima locatie voor een groene buffer. Hetzelfde geldt voor 't Pad vanuit Niebert richting Halbe Wiersema-weg. Aan de zuidelijke kant van de Molenweg geldt dit voor het stuk op de splitsing van Molenweg en J.H. de Boerstraat. Qua mogelijkheden zien bewoners die vooral ten westen van de splitsing Molenweg en Iwema-laan, pand Meines als mogelijkheid van inbreiding. Ook wordt de mogelijkheid van inbreiding aangegeven ten zuiden van de Maalstoel en de huidige locatie van de gymzaal. Uitbreidingsmogelijkheden worden gezien ten oosten van de Maalstoel en Reling.